

FACULTAS

R. P. Provincialis Societatis JESU
Germaniæ Superioris.

Cum Opus, cui titulus: *Symbolographia, sive de Arte Symbolica Sermones septem cum Sylloge Symbolorum in quatuor divisa classes*, à P. Jacobo Boschio Societatis Nostræ Sacerdote conscriptum, à deputatis Patribus lectum, probatumque sit, Ego Martinus Müller Societatis JESU per Superiorem Germaniam Præpositus Provincialis, potestate à Patre Nostro Thyrso Gonzalez, Eiusdem Societatis Præposito Generali ad id mihi concessa, prædictum Opus typis evulgari permitto. In cujus rei fidem has Litteras manu mea & Officij Sigillo munitas dedi. Landspergæ 12. Sept. 1699.

Martinus Müller.

CONSILIUM OPERIS

ET I D E A.

DE Arte Symbolica: quam aliqui Philosophiam Imaginum, Idioma Heroum alij, vel Equestri Nobilitati ac Principum Aulis propriam Scientiam vocarunt, etsi scripserint multa multi, videmus nihilominus, procudi passim, edique in lucem Symbola, tam abnormia, & inconcinna, ut arbitrari quis possit, de hac politioris litteraturæ parte, haud sanè minimâ & postremâ, licet minùs antiquâ, nullas aliquando leges constitutas, aut præscriptos ullos unquam Canones fuisse. Inducor proinde, ut credam, Symbolographos istos adedò rudes, ac imperitos, vel nulla penitus Artis hujus Præcepta legisse, vel, si legerunt fortè, illorum subinde memoriam perdidisse. Fatendum est equidem, plerosque scriptorum, qui de hac Arte scripserunt, non perinde omnibus scripsisse: cum enim vernaculâ suâ, patriâque linguâ sint usi, populares videlicet suos, non item exteras gentes, quippe Idiomatis illius ut plurimum ignaras, erudierunt. At enim qui toti litteratorum Reip. scribit, latinè scribat, oportet: hic enim solus denique sermo est, qui ubique terrarum addiscitur. Scitè proin dictum ab Authore gravissimo fuit: *Hujus unius longè felicissima lingua beneficio, quanquam in vulgi labris jam mortua, videri Deum magnam partem ejus pœna condonasse, quam in univèrsam hominum genus Nemrothi temeritas provocavit.* Equidem haud sum nescius, vulgatos ab aliquibus hujus argumenti libros latino quoque sermone fuisse. Sed hi quoque vel neglecti, vel ne lecti quidem: nullum certè traditarum Præceptionum, in ejusmodi symbolis, vestigium reliquere. Quam ob rem operæ pretium erit, si artis hujus eadem illa præcepta rursus exponantur, non latino tantùm sermone, ut ab omnibus, qui litteras amant, possint intelligi; verùm eâ insuper ratione, ut legi jucundiùs, & commendari memoriæ faciliùs queant. Secutus igitur Horatij Flacci exemplum, qui de Arte Poeticâ Carmine scripsit, ipse quoque Artem Symbolicam versâ Oratione complecti aggressus sum: Ver-

ficuli

C.F. Menesirier. Lib. singulari. Emman. Thesaurus Cannocchiale: Linguaggio de gli Eroi. Entretien d' Eugene & d' Ariste: La Science de la Cour.

Sfortia Palavic. Lib. de Stylo & Dialogo Cap. 21. n. 7.

seculi enim cum voluptate legi, faciliusque, ac tenacius imprimi & hærere memoriae
consuevere. Quæ causa videlicet est, quod prima Grammatices Elementa in versu-
culos digesta, pueris ediscenda traduntur. Hinc pariter est, quod, quæ principio
Civitatibus datæ Leges fuerunt, versu, seu carmine constabant. Et, quemadmo- *Problem.*
dum Aristoteles animadvertit, Cantilenas, ad sua usque tempora, nomen Legum *Señ. 19.*
retinuisset, quod primæ Veterum Leges Cantilenæ fuerint; ita in Sermonem nostro *Probl. 28.*
Teutonico carminum seu Hymnorum & Odarum strophæ brevis lex quædam, mi-
nutulæque Leges hodiæque appellantur. Quoniam verò Didacticum genus omne, *Esähle/Se*
atque Artis cujuslibet Institutio terribilem severamque speciem præfert, eam ego, *sählein à voce*
quoad possem, amœniorem reddere studui, ac Præceptionum ejusmodi amarorem, *Besah.*
ceu poculi medicati oras, qualicumque melle oblinere cum Lucretio sum conatus:
sic enim is, post celebrem illam suam comparationem scribit ad C. Memium L. A-
chaici filium:

*Lib. 4. de
Rev. Naturæ.*

Quoniam hac ratio plerumque videtur

Tristior esse - volui tibi suaviloquenti

Carminis Pierio rationem exponere nostram;

Et quasi Musæo, dulci contingere melle.

Si tibi forte animum salic ratione teneret.

Versibus in nostis possem.

Vericulos præterea ipsos festivis interdum narratiunculis miscere, respargere sale
Satyrico, ac eâ, quæ Dialogo inest, gratiâ leporeque condire laboravi, ut quacum-
que ratione aliquem hujus disciplinæ saporem Lectoribus elaborarem. Quod an
consecutus fuerim, istorum esto judicium. Caterùm Oeconomia Carminis hæc
est. Naturam primùm atque Ortum, seu Natales Symboli, perfecti, Heroici,
quo de præcipua mihi Tractatio est, explicare aggredior: Trado dein ejus Defi-
nitionem, ac summa quinque generaliaque Pauli Jovij Præcepta. Geminas præ-
terea partes, quibus perficiuntur Symbola præfusa omnia, Corpus videlicet ac Ani-
mam, seu, quod idem est, Figuram ac Lemma, totidem sermonibus expono: duobusque
alijs ornatum, vitiisque Symbolorum enarro.

Porro cum Exempla non ad agendum modò, verùm etiam ad intelligendum,
quod præcipitur, plurimùm valeant, eorum quoque numerum bene magnum dele-
gi, eaque in quatuor Classes distribui, prout argumento, & Auctorum suorum con-
silio, propositoque differre videbantur. Itaque Sacra, seu Christiana primam mi-
hi Classem constituunt. Militaria, Erotica, Regia, proprièque dicta Heroica, pro-
ximam. Tertiam deinde faciunt Ethica & Politica, quæ mores informant. Postre-
mam denique Satyrica, quibus vitia carpuntur. Immeritò enim hæc ultima toto
Symbolorum Regno proscripsisse visus est tum mihi, tum alijs Moynius: utique
cum in suam ipse legem semel iterumque peccarit. Videri autem mea quoque
ista quadripartita divisio possit aliquibus, non justis adeò præcisisque limitibus cir-
cumscripta, ut non in Classem vicinam, ob modicum: qui interest, sulcum aut cli-
vum transferri Symbola quædam, arque Ethica Sacris, & Heroica vicissim Ethicis
annumerari queant. Minus tamen, ut arbitror, incommodabit hæc confinium,
ac limitum designatio, quando illius ope Indicis, quem Figurarum ac Lemmatum
feci, tuopte arbitrio poteris, ubicunque libuerit, ea reponere ac profana etiam, quod
sæpe licebit, & Piccinello quidem solenne, ac perpetuum est, Religioni consecra-
re. Studiosè verò ab aliorum, puta, Piccinelli ejusdem, Menetrerij, &, qui Apel-
lem Symbolicum novissimè vulgavit, Jo. Michaelis von der Ketten / exemplo re-
cessi, qui non alium in recensendis Symbolis, quam Figurarum, sive Corporum or-
dinem tenent: Ea verò Corpora & Figura, ut ad diversissimos fines ab Inventori-
bus suis relatæ fuere, sic ea ratio, ac methodus longum, ac sinuosum iter præbere
videbatur, Heroem suum ab aliqua Virtute, Munere, Inductione animi, Consilio,
& Proposito celebrare volenti. Per ipsas potiùs Virtutes, Munia, magnanimosque
ausus, & omne genus *πάθος* ducere te compendiò volui, ut haberes statim in prom-
ptu, quæ fortè percuperes. Quod si omnino tibi fixum esset, non nisi Solem, Lu-
nam, Aquilam, Leonem &c. producere, præstò tibi erat futurus idem, quem dixi,
Figura

Figurarum Index, qui Lemmata pariter omnia rebus ejuscemodi, ac Figuris accommodata in conspectum daret, tēque ad inspiciendam singulorum mentem, ad majorem præcipuūque Classium Indicem deduceret, plura insuper, eidem Figuræ, propositōque tributa Lemmata ibidem reperturum. Nec enim, ubi erat idem unūque Symboli sensus, & mens, bis istud, verborum tantū ac Lemmatum diversorum in gratiam expingere operæ pretium duxi. At neque prorsus expinximus omnia, quantumcunque selecta & emendata: spissius enim volumen, ac sumptuosius erat futurum; ideōque non multō pauciora leges, quā in *Æs* spectabis incisa. Scire te præterea velim, relata in proprio Auctorum sensu, iisdēque cum Lemmatibus à me Symbola fuisse, nec ad alium finem, aut argumentum vel inflexa, vel detorta: utique cū, si collibitum esset, tuo Marte, minimōque negotio id facere ipse posses. Hæc quoque causa fuit servandi eadem planē, quibus illius fuere Lemmata, seu Italica, seu Hispanica, Gallicave: quæ tamen Idiomatum istorum ignaris exponet latino Sermone idem ille Classium Index, numero prorsus eodem, qui Symbolo cuique expicto subijcitur. Quæcunque verò Symbola vel spectabis, vel leges, etsi ea è multis, etiam ineditis Auctoribus, non sine delectu & judicio collegerim, haud tamen illa, tanquam omnis omnino navi expertia, penitusque perfecta tibi à me venditari existimes. Multa quippe celebritas sua, & Conditorum suorum dignitas haud patiebatur in hæc meā Sylloge desiderari: quo verò loco ac precio esse apud te hæc ipsa, tum alia omnia velles, tuo nihilominus judicio reliqui: postquam eorum, qui de constructione Symbolorum scripsere, sententiam expositæ in Carmine Leges ostenderunt: quas si quando gravius, severiusque videbor protulisse, non id à me Judicis auctoritate, sed Præconis officio factum esse, Artis hujus periti Lectores interpretabuntur. Qui verò novi ad hanc Disciplinam accedent, viam illi sibi ad eandem demonstrari haud gravatè patientur.

Quòd si denique aliquibus videbor tam multitudine, quā paucitate Symbolorum peccasse: quando hinc ipsa voluminis magnitudo terrere potest, illinc verò multa nihilominus, quorum ipsi meminere, Lectores desiderabunt; in tam ancipiti causa præsidium mihi ab alterutris obtinget. Nam qui multitudine delectantur Symbolorum, numerare hæc plura millia possunt: &, qui paucis sunt contenti, longè esse plura à nobis prætermisissā probabunt. Utrique verò fatebuntur, neque pauciora debuisse produci, neque prorsus omnia potuisse: cū alterum ad exemplum parum, alterum verò Lectoris patientiæ nimium, ac propè infinitum fuisset futurum.

